

6983

75
1917

საქალაქი

საქართველო ეუზნალი
მცირეფლტვანთათვის

იანვარი № 1. 1917წ.

მედიუმი

საქართველოს
ინჟინერული
სამსახური
1879

წელიწადი მც- XIII

№ 1.

იანვარი, 1917 წ.

F-5818
243
24

საქართველოს საბავშვო
თვილის
საქართველოში გილოცვის

მოგვილოცავს ახალი წელი.

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

I—მოგვილოცავს ახალი წელი, —სურათი	1
II—ნაკადულის მკითხველები:—I, ვახტანგ და კოტე წერეთლები.—II, ელენე, ანდრია და მარიამ მაკარაშვილები.—III, ილია მგალობლიშვილი—ს. გომი.—IV, ირაკლი და ვახტანგ ინასარიძეები.—სიღნაღი.—V,—VI, გიორგი ჩიხლაძე—თბილისი	3
III—ძვირფასი შეკვლე, —ლექსი გიგო თეძმისხვევლისა	3
IV—ოთხთა კავშირი, —დავ. კილოსანიძისა	7
V—შობის ხე ტყეში, —თარგმანი დომოდესი	23
VI—შობა; მოწაფის დღიურიდან, —ფატი გოკიელისა	11
VII—მეგრული არაკები:—1, კუ; 2, გველი, შერცხალი და ფუტკარი	26
VIII—ნიკოლოზ ბარათაშვილს, —ლექსი ი. გოგიასი	21
IX—გასართობი: შარადები, გამოცანა და რებუსი	24

ბავშვების

კვირფასი მკვლე

(სახალწლო მილოცვა)

ნელი ღამეა. სოფელში
ქარი სასარლად გრიანებს,
თოვლისა კორიანტელსა
აუენებს, აბორიანებს.

ბუსრის წინა ზის ფეფელა,
თვალეები ეწვის ბოლითა;
გამწარებულა საწუხალი
სიღარბესთან ბრძოლითა.

წელიწადია, ქმრისაგან
აღარ მოხვლია წერილი;
ვაი თუ ტუში მოუკლეს,
ან სადმე უკუნის დაჭრილი...

ღამეებს თეთრად ათენებს
ავაზაკების შიშითა;
მწუსარე ოჯახს უძღვება
ოხვრით, ვაით და ვიშითა.

ტაფაში ჰხარშავს გოზინავს;
 ჰკოცნის მძინარე ილოსა:
 უნდა რომ დილით ჰკვიან ბიჭს
 უელახირი ჩაუტკბილოსა.

აგერ მამღებმა იუიულეს,
 დაღლილი ქარიც ჩერდება;
 ცას მტრედის ფერი დაედო:
 ახალწლის დილა თენდება.

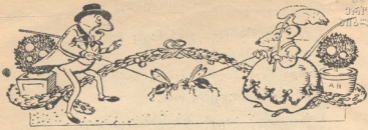
გარედ ძაღლის სმა მოისმა,
 უცებ ვილახსაც ეკვთა;
 დარდიან გულზე ფეფელას
 ნეტა ვინ მოსდის 'მეკვლეობა?!

კარი გაულო, შესედა,
 შეჰკვივლა, გადაეხვია;
 ის იყო მისი მეუღლე,—
 უელს ვაბაღასი ესვია.

მძინარე ილოც წამოხტა,
 ჰკოცნიან სიუვარულითა.
 ახალმა წელმა დაგატკბოთ
 უველანი სინარულითა.

გიგო თაქმისეველი.

ოთხთა კავშირი

ზღაპარი

1

ყო და არა იყო-რა,—ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა,—იყო ერთი მეზადე. სცხოვრობდა იგი ბედნიერად თავის ბაღში, რომელსაც არ აკლდა არც მზის სსიყები, არც წვიმის კრილი ცრემლები. მის ერთფეროვან სიცოცხლეს ამშვენებდნენ ბედნიერებით ახალგაზსდა ცოლი და შვიდი წლის შვილი—შაქრო, რომელიც ზატარაობითვე სიყვარულით შესცქეროდა მიწას და მის უხვ ნაყოფს.

სწავლა-განათლებას მოკლებულ მამას არც შვილისათვის სწეუროდა იგი; მიწა კი უხვად უბრუნებდა შრომის ფასს. „დაე ჩემმა შაქრომაც მიწით ირჩინოს თავიო!“—ფიქრობდა მეზადე.—„მე მწეალობს ღმერთი; ჩემ შვილსაც არ მოაკლებს თვის წეალობას!“ სწორედ ამიტომ მეზადე აჩვევდა უასაკო შაქროს ნელნელა ბარის სმარებას—მიწის მოსარბილებლად, სეების დარგვა-გადარგვას. აი, ასლაც მამის თანადანსწრებით ბავშვი ამუნობს ნორჩ ატმის სეს, თანაც ებასება თავის მამას:

—მამილო, შენ გაგეცინება, მაგრამ მე მაინც ვიტყვი ჩემსას: გული მეუხნება, რომ ამისთანა ატამი ჩვენს ბაღში არ

მოინახება; ბედნიერი მარჯვენა მოუცია ჩვენთვის ღმერთს,
 ბედნიერი, ვინაცვალე უფალსა!

ეს სიტყვები უბრალო კვების რადი იუო. შაქროს, მართ-
 ლა, დალოცვილი მარჯვენა ჭქონდა: არა ერთსელ უმენია მას
 ხე და უოველთვის უხეირია.

II

ასე მოხდა ახლაც. გავიდა დრო. საუცხოო გამოდგა ნამ-
 უენი, და შაქრო სისარულისაგან ცას სწვდება.

—ამისთანა ატამი, წვალობა მაქვს, არა თუ ჩვენს ბაღში,
 მთელ მასრამიაც არ მოიპოვება!—თავმოძრონედ ეუბნება იგი
 მამს.

მძობელს, რასაკვირველია, ეს სიტყვები სიაპოვნებას
 ჭკერის. შაქრო სომ ერთად-ერთი შვილია მისი, საუვარელი
 ბაჰუმი, უსომოდ გონება—გამჭრისი და ღვთისაგან დალოც-
 ვილი.

—მართალი ხარ, მართალი, მე და ჩემმა ღმერთმა!—სია-
 მაუით უბასუხებს მამა შვილსა, რომელმაც უკვე კარგად იცის,
 რა ატამიც მოდის მასრამი.—მაგრამ იცოდე, რომ კარგ საქო-
 ნელს კარგი ჰატრონის თვალცა სჭირია! შენვე უნდა მოუ-
 არო შენს კავდილს, თორემ,—მრავალია ავი სული დედამიწის
 ზურგზე,—ისე გაჭუცქენიან, რომ საგანგებოდაც არ დასტოვე-
 ბენ!

ტუვილი იუო ეს გაფრთხილება შაქროსათვის, რადგან უძი-
 სოდაც იგი თვალს არ ამორებადა ხეს: თითქმის დათვლილი
 ჭქონდა ატამები, იცოდა კარგად, რომელ ტოტს რამდენი ნა-
 უოფი ება, და მიღშიაც კი მათთან იუო.

—ჩემო ძვირფასო, უვითელო ქარვავ, აგასხამ კრიალოს-
 ნად და გულში... ეი, უორანო, მიფრთხილდი, თორემ ფენებს
 მოგამტვრევ, წვალობა მაქვს ღვთისა!.. ეჭვი, იცოდე—შემო-

მაკვდები!—ჭუვირის შაქრო განთიადზე სელების ქნევით, თითქოს სახრით იგერიებს მტერსაო, და წამოასელებს თვალს; თვალის დასამხამებაში ჰიწის დაიბანს, ტანთ ჩაიცვამს და გავარდება ბაღში; ათვალეირებს ატმებს და დარწმუნდება, რომ რამდენიმე ატამი აკლია. ჩამოჯდება ხის ძირში თავ-ჩაღუნული და დაიწუებს ტირილს.

III

სტირის შაქრო მოთქმით, და ცრემლები ნაკადივით ჩამოდის წამოწითლებულ ლოყებზე. ზოგი ჰქრება, მხისაგან ზეცად მოტაცებული, ზოგი კი ეცემა დედამიწაზე.

სტირის მოთქმით შაქრო და გულს უკლავს გამოფენილვებულ არემარეს, რომელიც იცრემლება მასთან ერთად.

ესმის კრახანას შაქროს ტირილის სმა, უკვირს, რომ ადამიანმაც იწუო მასავით ბზუილი; ვეღარ უთმენს გული, აიქნევს ფრთებსა და გაჩნდება ემაწვილის წინ.

—ემაწვილო, ემაწვილო, რა გატირებს ავრე მწარედ? ისეთი რა უბედურება გეწვია, რომ მდულარე ცრემლებითა რწუავ მიწასა და ჰბზუი, ხემ თანამომკეთა ხროვასავით, რომელსაც ავარა ბიჭმა სახლი დაუნგრია? მითხარი, ეგებ კიბველო რითიმე!

—ეჰ! აბა რა შეგიძლია შენ, ჰატარა კრახანას, როდესაც მე, ვეება ბიჭი, უძღური ვარ!—ეუბნება შაქრო და მოუეგება ატმის ამბავს კრახანას.

წუნარად მოისძენს კრახანა შაქროს ნაამბობს და ეტყვის მას:

—გული გაიმაგრე! შენთან ერთად უდარაჯებ ხეს დღევანდელ ღამეს. მხოლოდ ნუ დაძიძლი, რომ ცოტა დავიტკბო ჰიერი ატმის წვენით. ბევრი ხილეულობა მიგემია, მაგრამ ამგვარ სურნელოვან ატმის გემოს ჯერ არ ვღირსებივარ!

შაქრო დასთანხმდა. კრახანა დააფრინდა ატამს და საკმაოდ დასტკბა. როდესაც გაძღა, კაიძეორა კიდევ თავისი დაპირება და გაჭქრა ბზუილით, რომელიც ვერ შეაფიოდ მოისმოდა, თან-და-თან კი სიძორის გამო სუსტდებოდა, როგორც ფრინველთა სიძღურა ძილის წინ.

14

კავიდა კარგა ხანი. მზე სამხრეთს მიუახლოვდა. შაქროს მოაგონდა დაკარგული ატამები და იწუო ისევ ტირილი. მოესმა მისი ტირილი ასლა უვაგსა. დაინახავლა ერანტალამ თავისებურად და შაქროს წინ გაჩნდა.

— უმაწვილო, ემაწვილო, რა გატირებს? მდინარემ წაიღო თქვენი ბატები, თუ შეკელმა მოგტაცა საუვარელი ბატკანი? მითხარი, ეგებ გიშველო რაძე!

— ეჭ, აბა რა შეგიძლიან შენ, უბედურ უვაგსა! არც მდინარეს წაუღია ბატები, არც შეკელს მოუტაცნია ჩვენი საუვარელი ბატკანი! აღამიანის შვილმა მოძმარა ჩემი ხელით საგანგებოდ მოკლილი, საუვარელი ატამები.

— გულს ნუ გაიტყვ! რასაც ვერ სძლიე შენ, ვეება ბიჭმა, ამას ვძლეე მე, ერანტალა უვაგი, ჩემი მჭასე სმითა. ამ დამეს შენთან ერთად უდარაჯებ შენ საუვარელ ხეს და ისეთ მესს დავსცემ თავს კადნიერ მტერსა, რომ აზრადაც აღარ მოუვიდეს ქურდობა. მხოლოდ მაგემე ეკ ქარვის მზგავსი ატამი!

შაქრო მოუწვევტს ერთ ატამს უვაგსა. უვაგი ხელთ იკედებს, შესწახვლებს საშინლად და გაფრინდება მესობლისაკენ. მესობლის ბიჭი გამოვარდება თოფით, რომ ბოლო მოუღოს გათამამებულ ფრინველს, მაგრამ თვალი უღალატებს, და უვაგი, ატმით კლანჭებში, მხოლოდ წვევლას-ღა წაიფოლღებს თან:

— აი, ამოვარდი, წვეულო! შენს ჰატრონს დასწავლე უბედურება, შე სასიკვდილევ!

V

შებინდდა. შაქროს მოაგონდა ისევ დაკარგული ატმები და იწუო ტირილი. იფრინა-იფრინა ციცინათელამ, რომელიც შორი-ასლოს ტბის თეთრ ზამბახსე სცსოვრობდა, და ცრემლების ღვართი განესტანებულ ჰვართი მიზიდული განდა უმაწვილის წინ. თავისი მბუტავი ლამპრით ანათებდა იგი ღამ-ღამობით ტბის ბროლის ზედაპირს, ახლა კი გაანათა ბინდით მოცული სის ძირი.

— უმაწვილო, რა უბედურება გეწვია, რომ მსურვალე ცრემლებითა სტირი? მვირფას მარგალიტებსავით გიმშვენებენ ლაღის ლოეებსა ცრემლები; მაგრამ იცოდე, ღრმა კვალს დაანევენ თავის სიმწვავით! თავს მოუარე! მითხარ, რამ შე-გაწუსა: ეგებ გიმშველო რითიმე!

— ეჰ, ჩემო ზაწია! ძლიერი ხარ შენი საიდუმლო ცეცსელითა, მაგრამ შენი ღვთაებრივი ძალა შე ვერას მარგებს! — მიუტო შაქრომ ნახ არსებას და გადუშალა თავისი მწუსარება.

— გულს ნუ გაიტყვს, ჩემო კარგო! დღევანდელ ღამეს შე-მოგწირავ. გავენათებ მის სინელეს ჩემი ცეცსელითა და გა-შორებ მწუსარებას. სინათლისა სომ უმინია უოველ ავ სულისა! მხოლოდ მომეცი ზირობა, რომ დღეის შემდეგ თავის გასართობად აღარ დაიჭერ ჩემ მოძმებს.

— ეჰ, ვნახავ, ვნახავ, როგორ დამესმარები! თხოვნას კი ისედაც შეგისრულებ!

VI

ღამეა... შაქრო ისევ სის ძირშია. აქვე, სის ტოტზე, სხუ-დან მისი მოკავშირენი: ურანტალა ვვავი და ბზუილა კრახანა.

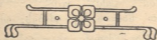
აქვე მოთავსებულია ზაწია ციციანათელაც. შეთანხმებულნი, ელიან ესენი მტერსა. ეოველ შემთხვევისათვის შაქროც შეიარაღებულა ვეება კეტიო. ციციანათელაც დრო-გამოშვებით დაფრიალებს და აძუქებს ბნელ სის ძირას ღამის დარბაჯსა. ქურდი, მართლა, ერიდება სინათლეს და ვერ ჰბედავს მოსვლას. მაგრამ სძუღამოდ დაშინება და დაფთხოებაა მისი სწავრო; ამიტომ ციციანათელაც მოიკალათებს ხეზე მეგობრებთან.

სინათლესთან ერთად ჰქრება ქურდის მორიდებაც: აკერ უახლოვდება ხეს მეზობლის ბიჭი. აი, თურმე, ვინა უოფილა მტერი! ბარბაქალა, ბიჭო! გუშინ მოპარულ ატმების კემო ახლაც ზირში ნერწყვსა ჰტვრის, და ახალ ალაფის იმედით მხიარულად მოდის სასურველ სისაკენ; მაგრამ ამ დროს მას წინ ეღობება ზაწია ციციანათელა და თვალში შეაძუქებს ღამ-პარს. ახლა ევაზის რიგია: შიგ ეურში ჩასწხავლებს ქურდს ურანტალა და, როდესაც სარ-დაცემული მეზობლის ბიჭი თავს მოარიდებს, მეორე მხრიდან თავს ესხმის მესამე მოკავ-შირე—კრახანა. ქურდი მთლად გადირევა შიშისაგან; მას ჰგონია, რომ თავს დაეცა მთელი რაზმი ავ სულთა; იბრუნებს ზირსა და ვაი-დედის მახილით მოჰკურცსლავს.

ეს იუო და ეს. შაქროს ატმის ხეს ამის შემდეგ აღარ მიჰკარებია ქურდის ხელი... კიდევ წამოიზარდა შაქრო, და-ვაქვაცდა. ახლა ნამდვილი მებაღეა. ღმერთი სწუალობს ძვე-ლებურად. მეზობლებში კი დადის სმა, რომ მის სიღვეულო-ბას უდარბაჯებენ თვით კეთილი ანკელოზები.

დავ. კალოსანიძე.

ქ. ბლაგოვეშენსკი.

უოჯის ხე ტყეში

ღადის ზამთარი. ხელში უჭირავს ეინულის ჯონი. ტყეში წესიერებას იცავს. დაარტუბ ნაკადულს; იმ წამსვე ნაკადული გაიუნა. გაბერტუბ თუ არა თავისი ტანისამოსი, იმ წამსვე თოვლი წამოვიდა.

— აქ მკონი უველაფერი წესსუა, — სთქვა ზამთარმა. — მიუვარს, როცა უველამ იცის, რომ ამ სამ თვეს მე ვარ ამ მიდამოს ბატონა ჰატრონი.

უველა ნამვის ხე მორთო თავისი თეთრი ფიფქით. ერთი ჰატარა ნამვის ხე, რომელს იდგა ტუის განაპირას, უველასე კარად შემოსა.

— აი, ახლა უველაფერი მოვაწესრიგე, — სთქვა ზამთარმა და წაეიდა; თან ეინულის ჯონით აბრახუნებდა.

დგას ნამვის ხე, ზამთრით მორთული, და ემადლიერება ზამთარს.

— აი, როგორი ღამაში და მოკაშმული ვარ. მადლობა ზამთარს: არ დავავიწყედი... ამბობენ — ზამთარი ძალიან ბოროტიაო. მართალი რომ გითხრა, სულაც არ არის ბოროტა და არც იქნება.

მოვიდნენ ბავშვები ტყეში ცული მოიტანეს, რომ მოეძებნათ და მოეჭრათ ნამვის ხე. ეძებეს, ეძებეს. და ვერ ნახეს. მივიდნენ ჰატარა ნამთან; ასედა-დასედეეს და ძალიან მოეწონათ.

— აი, ეს შობის-სე მოეჭრათ!— სთქვა ერთმა მათგანმა.

— გაიგონა თუ არა ეს სიტყვები ჰატარა ნამუშა, შეეშინდა და ტანში ქრუნტელმა დაუარა. ოჰ, რა სწეინდა, რომ უნდა დაშორებოდა ამ მშენიერ ტეეს და უნდა წასულიყო შორს, სადღაც ქალაქში. ალბად იქ არც ნამუშებია, არც დიდი წიუელი, რომელიც ტეეში ზევიდან დაჭურებდა.

— ნუ თუ მე უნდა მოვკვდე ცულის ქვეშ; ნუ თუ მომაშორებენ ამ მშენიერ ტეეს?

განა იმიტომ შორითო ასე ლამაზად, რომ ჩქარა მომკვდარიყო?

შესედეს, შესედეს ბავშვებმა და შეეცოდათ.

— ცოდვბა ამის მოჭრა, — სთქვა ერთმა ბიჭმა. — აბა შესედეთ — რა ლამაზია, და ამას გარდა რა ჰატარა. დავტოვოთ და ამის მაგიერ სხვა მოკვებნოთ.

— იცით რა გითხრათ! — სთქვა გოგომ: — ნუ წავიდებთ შობის ხეს სახლში: აქ გავაკეთოთ!

— როგორ აქ?

— სულ უბრალოდ: მოვიტანოთ აქ სახთლები — და მოკვანმოთ, აქ ავანთოთ.

— უჰ... რა კარგია! ეს სულ არა ჩვეულებრივი შობის სე იქნება.

მშობლებმა მისცეს ნება ბავშვებს წასულიყვნენ ღამე ტეეში. იმათ წაჭევა ბიძია სახდრო; მას თან ჰქონდა თოფი.

შორთეს შობის სე. ეველამ ბეერი ისიამოვნა. ჰატარა ქეთომ უამბო დედას ეველაფერი.

— დედი, იცი ლა გითხლა: ისეთი კალკი იყო ტეეში შობის სე, ისეთი ლამაზი..

— ჰო... შვილო, კარგი იყო, კარგი. ახლა დაიბინე. და ქეთო მიეცა მიღს.

ტუეში კი ნაძვის ხე ისეთი გახარებული იყო, რომ ვერც
 წარმოიდგენო. მისი შტოები სულ ქანაობდნენ სიხარულისგან,
 თუმცა ნიაჲი სრულებით არ ჰქროდა.

დიმიტე.

მეგრული არაკეზი

I

კ უ

ყო ერთი წუწვი ქალი. მთელი ქვეყანა თავის-
თვის უნდობდა. მდიდრულად ცხოვრობდა: ლა-
მასად იცვამდა, ბუერს სჭამდა და სვამდა და
მშვიერ-მწუერვალე ადამიანი არ ებრალებო-
და.

ერთ ხალამოს წუწვი ქალი კემრიელ ვასშამს შეექცეოდა:
შემწვარ ქათამს მიირთმევდა.

გაიხედა ფანჯარაში და თავისი მკვიდრი მშა დაინახა,
რომელიც მასთან სტუმრად მოდიოდა.

ქალს სიწუწვემ წასძლია: თეფშზე დადებულ შემწვარ
ქათამს ზევიდან მათლაფა გადახსურა, განჯინაში შედო და
ამხანირად კემრიელი ვასშამი თავის მშას დაუძალა.

შემოდგა თუ არა ფეხი ოთახში სტუმარმა, მისმა ღამ სა-
სეზე სიხარული გამოხატა, ცოლ-შვილისა და დედ-მამის ამბავი
ჰკითხა, შეძრეკ კი უბრალე მოხარშულ ლობიოთი გაუმან-
ზინძლდა.

ამ დროს განჯინაში დამალული შემწვარი ქათამი კუდ გა-
დაიქცა: ქვეშ—თეფში და ზევით—მათლაფა ჯავშნად გაუკეთდა.

მე ჩუმად განჯინიდან გამოძვრა, ტბისაკენ გაფოფუნდა და იქ დაიძალა.

II

გველი, მერცხალი და ფუტყარი

გველი ქვეუნიის გაჩენის დროს ანგელოზი ეოფილა, შემდეგ კი ღმერთს შესცოდა. უფალი განრისხდა და ანგელოზი გველად აქცია.

იწყო გველმა დედაბიწახე სრიალი. მძიერი იყო და ბინა არ ჰქონდა. მოსწეინდა ასეთი ეოფა გველს და შუამავლეუბად უფალს მერცხალი და ფუტყარი მიუგზავნა: სთხოვეთ ჩვენ გაძმენს, რომ, სსვებსავით, მეც რაშე საკეები გაძმინოსო.

უფალმა უბძანა მერცხალსა და ფუტყარს:—მოელი ქვეუანა შემოიარეთ, ეველაფრის გემო ნახეთ, და რაც ეველასე გემრიელი იქნება, გველის საკეებიც ის იქოსო.

გაუდგნენ სსვა-და-სსვა მსარეს მერცხალი და ფუტყარი. ერთი წლის შემდეგ ერთად მოიუარეს თავი.

— აბა რა ნახე ეველასე გემრიელი?—ჰკითხა მერცხალმა ფუტყარს.

— ეველაფრის გემო ვნახე, და ბოლოს დავრწმუნდი, რომ აკვანში მწოლარე ბაღლის სორცს არაფერი სჯობიაო,—უნა სუნა ფუტყარმა.

— აბა მაჩვენე ენა: შეგატეობ, მართლა გიჭამია ბაღლის სორცი, თუ არაო,—უთხრა მერცხალმა.

ფუტკარმა ენა გამოჰქუო. მერცხალი მსწრაფლ დააფრინდა და ენა ამოჰგლიჯა.

უენო ფუტკარმა ვეღარ მიუტანა ღმერთს ამბავი, რომ ბავშვის სორცი უველასე კემრიელია.

ამნაირად მერცხალმა ბავშვები გველს გადაარჩინა და ადამიანს სამუდამოდ თავი შეაფარა.

ზატარა მეგრელები.

შობა

მოდული ვინ დღის უკიდარი

ახლოვდებოდა შობის და ახალ წლის უქმეები. ჩვენს გიმნაზიაში ბავშვები დიდ გასართობაში იუვნენ. ეველანი ადელეგებულნი და თან გაცხარებულნი დადიოდნენ; ადელეგებულნი მისთვის, რომ მეორე მეოთხედი თავდებოდა და ეშინოდათ, რომ ცუდი ნიშნები არ ჰქონოდათ, და განსარებულნი კი მისთვის, რომ ახლო იყო კიდევ ის დღეები, როდესაც ჩვენ დაგვიტოვდნენ და ორი კვირით თავისუფალნი ვიქნებოდით.

როდესაც ჩვენს დათხოვას ორი დღეა აკლდა და შევიტყუეთ, რომ მასწავლებლებმა ნიშნები მეორე მეოთხედის უკვე დასწერეს, სწავლაზე გულაცრუებულნი ვიყავით და რიგთანად კიდევ არავის სწავლა არ შეეძლო: ეველანი მოუთმენლად ელოდნენ ოცდასამ დეკემბერს, იმ დღეს, როდესაც ჩვენ დაგვიტოვდნენ.

დადგა ეს ნეტარი დღეცა! — გაკვეთილები ზოგი გუქონდა და ზოგი კი არა. იმ დღეს რაღაც უცნაურობა დაგვეტოვა ჩვენ,

მოწაფეებს: სხვა დროს, როდესაც მასწავლებელი გაკვეთილს გეძღვევდა, მოწაფეები ვაჭრობას დაუწეებდით ხოლმე, თუ გაკვეთილი ცოტა უფრო მეტი იყო ჩვეულებრივზე; ამ დღეს კი ძალიან ღმობიერად ვიქცეოდით: სრულებით არ გვივაჭრობია.

მეორე გაკვეთილის შემდეგ ჩვენთან სასწავლებლის უფროსი შემოვიდა და გვისურვა მხიარულად უქმეების გატარება. როცა უფროსი წავიდა, ჩვენ კლასში დიდი აურზაური ასტედა: უნდა დაერიგებინათ ნიშნები. აი, დაიწყო კიდევ კლასის დამრიკებელმა ნიშნების დარიკება. ტირილი და სიცილი ერთმანეთში აირია. კარგ-ნიშნებიანი ამხანაგები, ცუდ-ნიშნებიანებს ანუგეშებდნენ. მალე უკანასკნელების სახეებსედაც დიმილმა და მხიარულებამ შეითამაშა.

მოუთმენლად ველოდი ჩემ დღიურს. მეც მომცეს. მალე ვეკლანი დავიშალენით და სახლისაკენ გავსწიეთ. ჩვენ სახლში შობის მსაღების ფაცა-ფუცი იყო და მეც შეძლებისადაკვარად დედას ოჯახის საქმეში ვესმარებოდი. შობა ღამეს მექართველ-კათოლიკეთა ეკლესიაში წავედი მამასთან და უძცროს დასთან ერთად. როცა მივედით, ნახევრად ბნელოდა და აქაიქანთებული სანთლები ბუუტავდნენ და სუსტად ანათებდნენ საშობაოდ ვარდებით მორთულ სატებს.

მალე წირვაც დაიწყო. მე შობის ღამის წირვასე ჰირველად ვიუვი და ამიტომ ძლიერ მიკვირდა: თითქმის შუაწირვის დროს მივედით, ეკლესიაში კი შედარებით სიბნელე იყო. ერთი წუთით ეკლესიაში სიზუბე ჩამოვარდა. მაგრამ აკერ დვდელმა ტრახუნიდან დაიძახა—„gloria“, ესე იგი „დიდება ძალაღობა შინა“. იმავე დროს შემოდან მოისმა რამდეუნიმე მძლავრი აკკორდი ორგანისა; და მთელი ეკლესია თითქოს გაცოცხლდა: მოძღვრალთა გუნდი ასრულებდა „gloria“-ს მძლავრსა და მშეენიერ ჳიმნს.

უცებ კანდლებზე ვეკლა სანთლები ანთო. ასანთი მოუკიდეს ძაფებს, რომლებითაც შევრთებულნი ივენენ სანთლის

წვერები. ეკლესია განათებული იყო სანთლებით და შუა ტრანზეპსში მოსჩანდა უმანკო ჰატარა ბავშვი, სახება ქრისტესი. ძლიერი ჭიქნი შესცვალა ნახმა ქართულმა ნახამ. ეველანი სულ-განახლანი უსმენდნენ გალობას. მე ოცნებამ გაშიტაცა: წარმოვიდგინე ღარიბული თავლა, ზაწა ბავშვი იესო და მისი ღვთიური დედა, რომელიც მას ნახას უძღვროდა.

მაგრამ გათავდა გალობა და გაქრა ოცნებაც. ხალხი ხელა დაიძალა ეკლესიიდან. ჩვენ სახლისაკენ გავეშურეთ. მშვენიერი ღამე იყო. სარბად ვსუნთქავდი სუფთა ჰაერს. როდესაც სახლში დავბრუნდით, მე სათამაშოები და ტკბილეულობა დაუდევო თავსქვემ ჩემ ჰატარა და-მას. ბავშვებს წინა დღეს აუსხენი, რომ შობის ბაბუა გათენებისას მათ საჩუქრებს აჩუქებს. ბავშვებს არ სჯეროდათ.

შობის დღე ჩემთვის ისეთივე მსიარული იყო, როგორც ახალი წელი. ბოლოს დარჩა რამოდენიმე დღე გიმნაზიაში წასვლაში. დაღვრემილი ვიჯექი მაგიდასთან და გაკვეთილებს ვაშხადებდი. ჩემი ჰატარა და მეორე მაგიდასთან „ნაკადულში“ სმა-მადლა ლექსს კითხულობდა. ერთი-ორი დღე და ისევ დაიწეებოდა სწავლა ჩვენს გიმნაზიაში.

ფატი გოკაელი

ნიკ. ბარათაშვილს

ე ზატარამ როგორ შევძლო
დიდი მკაცრის დაფასება,
მაგრამ ერის საფუარელ შვილს—
მეც მსურს კითხრა მცირე ქება!

დედამ მითხრა, რომ შენ თურმე
სამშობლოს ბედს დასტორიდი

და თან იმის სიკეთისთვის
თავგანწირვით, მედგრად ბრძოდი!

მაგრამ თურმე შენ უფალმა
ადრე შეცადა წაგიუვანა,
და დამწუსრდა მით სამშობლო,
და დაობლდა მით ქვეყანა,

რადგან თურმე სხვა არ იყო
საქუვარელი შენისთანა;
თურმე ბევრი კარგი ფიქრი
და სურვილი წაგევა თანა!

აქ კი თურმე შენ ქართველებს
ანდერძად ეგ დაგვიბარე,
რომ გვიეგარდეს ჩვენი ერი
და ჩაგრული ჩვენი მხარე...

...გეფიცებით, რომ სამშობლოს
ჩვენცა შენებრ შევიუვარებთ,
შევიუვარებთ მშობელ ერსა
და მით შენ სულს გავასარებთ!..

ილ. გოგია

უ ა რ ა დ ე ზ ი

(წარმოდგენილი დიმ. ბერიაშვილის მიერ)

I

უსმო ასოს მიუმატეთ
ანბანის ჰირველი ასო;
იძას ბუნების მოვლენა,
რაც შეურხევს სეგებს თავსო,—
მიუმატეთ, შარადისთვის
უეჭველად დაგუჭირდება;
ჩაისთან ერთად იხმარებთ
უძისობა არ იქმნება.

II

ჰირველზე ენას გავლევავთ,—
პრკვალი ფართო და ვრცელია;
მეორეა თანდებული;
მთლად—ავდრის ფესხაცმელია.

გ ა მ ო ც ა ნ ა

(წარმოდგენილი დ. ელიაზიშვილის მიერ)

უსულო იეო, ჰატარა,
არ ჰქონდა ფესი, სელები;
დასცხა და სული ჩაედგა,
გადანირბინა ველები.

რეზუსი

(წარმოდგენილი გ. ხადირაშვილის მიერ)

უურძნო
საგან
რასა
სწურავენ?

ს
ს

უმა
ანუ?

პურს
რა
ქვიდე-
ბა?

ს

ქ

ს

თ

41739

მიიღება ხელის მოწერა 1917 წლისათვის

დასურათებული საემანცილო ჟურნალი

წელიწადი **„ნაკადული“** წელიწადი
მეტამეტე. მეტამეტე.

ჟურნალი „ნაკადული“ გამოვა ჩვეულებრივი პროგრამით, საგანგებოდ მოწვეულ სარედაქციო კომისიის ხელმძღვანელობით.

წარნალი ზამთრის თვეში ორჯერ

24 წიგნი „ნაკადულისა“ **12 წიგნი** „ნაკადულისა“
მცირე წლოვანთათვის. მოზრდილთათვის.

ყოველი წიგნის პირველ გვერდზე იქნება მოთავსებული გამოჩენილ მხატვართა ნახატი.

ფასი ჟურნალისა: წლიურად ორივე გამოცემა—5 მან.—იმათთვის, ვინც ჟურნალს რედაქციაში მოიკითხავს, გაგზავნილი კი 6 მან. ნახევარ წლით—3 მან. გაგზავნილი—3 მან. 50 კაპ. ცალ-ცალკე: მცირე წლოვანთათვის **24 წიგნი**—3 მან. გაგზავნილი—3 მან. 50 კაპ. მოზრდილთათვის **12 წიგნი**—3 მან. გაგზავნილი—3 მან. 50 კაპ. ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილიადაც.

ვისთხოვთ ხელის მოწერლებს, თუ ჟურნალი „ნაკადული“ არ მისდით, ერთი თვის განმავლობაში გვაცნობონ და ადრესის გამოცვლა დროზე შეგვატყობინონ. ადრესის გამოსაცვლელად—40 კ. შეიძლება მარკებით გამოიგზავნოს.

ხელის მოწერა მიიღება

თბილისში — „ნაკადულის“ რედაქციაში, ზუბალაშვილის სახლი, გოლოვინის პროსპ. № 8. Редакция „Накадули“, Головинский пр. № 8. შემოსასვლელი დავითის ქუჩიდან, № 2. წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში, სასახლის ქუჩა; ქუთაისში — ისიდორე კვიციანიძესთან, მ. ყაუხჩიშვილთან და თ. მთავრიშვილთან. ფოთში — ლუღმიღე მეგრელიძესთან. ბათუმში — ტროფიმ ინასარიძესთან ფოსტაში, რე. სამსონ ყაზიშვილთან — ქალაქის გამგეობაში. თელავში — ვანო პაატაშვილთან. ახალციხეში — კონსტანტინე გვარამაძესთან. ბაქოში — მეთოდე კაკაბაძესთან. გორში — ქეთევან ჯავახიშვილთან ტინინო ლომოურთან. ვიათურაში — ივ. გამელაურთან. ხონში — მ. ი. კავჭანიძესთან. მიხაილოვოში — გიორგი ნაკაშიძესთან.

რედაქტორი ნინო ნაკაშიძე
გამომცემელი შ. პავლე იოსების-ძე თუმანიშვილი.